

RADNI ODNOSI

1. Zahtjev za naknadu štete zbog ozljede na radu.

Iz obrazloženja:

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za naknadom neimovinske i imovinske štete prema tuženiku kao njezinom poslodavcu iz tuženikove police osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti te na temelju odredbe članka 25. Zakona o zaštiti na radu zbog ozljede na radu.

Prvostupanjski sud odbio je tužbeni zahtjev s obrazloženjem kako tužiteljica na temelju u postupku izvedenih dokaza (samo iskaza tužiteljice kao stranke) nije dokazala nastanak štetnog događaja, na osnovi odredbe članka 221.a Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13. i 89/14.; dalje: ZPP), navodeći, između ostalog, kako je tužiteljica u tužbi i tijekom postupka predlagala da sud službenim putem pribavi od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje prijavu o ozljedi na radu u vezi s predmetnim štetnim događajem. Ali, kako je tužiteljica bila dužna još uz tužbu priložiti prijavu ozljede na radu, odnosno dokaz da navedenu ispravu nije sama mogla pribaviti od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, pa imajući u vidu i odredbu članka 232. stavak 3. ZPP-a, sud prvog stupnja navedenu ispravu nije pribavio službenim putem, s obzirom da tužiteljica nije pružila dokaze da navedenu ispravu nije mogla sama pribaviti.

Protiv odluke prvostupanjskog suda žalili se tužiteljica zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te pogrešne primjene materijalnog prava, a koji su žalbeni razlozi propisani odredbom članka 353. stavak 1. ZPP-a, koji propis se primjenjuje na temelju odredbe članka 117. stavak 1. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o parničnom postupku (N.N., br. 70/19.), predlažući pobijano rješenje preinačiti, podredno ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Prema odredbi članka 232. stavak 1. ZPP-a stranka je dužna sama podnijeti ispravu na koju se poziva za dokaz svojih navoda, dok je stavkom 3. navedenog članka propisano da ako se isprava nalazi kod drugog državnog tijela ili koje pravne ili fizičke osobe koja ima javna ovlaštenja, a sama stranka ne može postići da se isprava preda ili pokaže, sud će na prijedlog stranke pribaviti tu ispravu.

Naime, iz sadržaja spisa predmeta u bitnom proizlazi kako je tužiteljica, između ostalog, već u tužbi predložila da se u postupku provede dokaz uvidom u prijavu o ozljedi na radu u vezi s predmetnim štetnim događajem te da sud službenim putem od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje navedenu ispravu pribavi.

Suprotno pravnom stajalištu prvostupanjskog suda iz citirane odredbe članka 232. ZPP-a, ne bi proizlazilo da bi tužiteljica bila dužna dokazati

kako ne može pribaviti predloženu ispravu u slučaju kada predlaže da se ista pribavi službenim putem pa kod ovakvog stanja stvari proizlazi kako je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 1. u vezi sa člankom 232. stavak 2. ZPP-a, na koju žaliteljica opisno ukazuje u žalbi.

Zbog navedenog, prvostupanjsku presudu trebalo je, na temelju članka 369. stavak 1. ZPP-a ukinuti te predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U ponovljenom suđenju prvostupanjski sud će postupiti u skladu sa člankom 232. ZPP-a, ako smatra da je za utvrđenje činjeničnog stanja potrebno izvesti zatraženi dokaz, a u protivnom će odbiti prijedlog tužiteljice za provođenje predloženog dokaza.

Budući da je odluka o glavnoj stvari ukinuta, u skladu s odredbom članka 166. stavak 3. ZPP-a, odlučeno je da će se o troškovima postupka u povodu pravnog lijeka odlučiti u konačnoj odluci.

Županijski sud u Splitu, Gž R-1193/2020-2 od 27.1.2022.

2. Zahtjev za isplatom naknade imovinske štete zbog umirovljenja radi ozljede na radu.

Iz obrazloženja:

Predmet spora je zahtjev tužitelja koji je doživio ozljedu na radu kod tuženika za isplatom naknade imovinske štete u obliku materijalnih prava, i to dodatka za godišnji odmor, isplate u povodu Božića i jubilarne nagrade za razdoblje od siječnja 2017. do prosinca 2019.

Tužitelj temelji svoj zahtjev na odredbi članka 102. Zakona o radu (N.N., br. 38/95., 54/95., 64/95., 102/98., 17/01., 82/01., 114/03., 123/03., 142/03., 30/04., 137/04. - pročišćeni tekst i 68/05. - Odluka Ustavnog suda RH, dalje: ZR) kojom je propisano da ako radnik pretrpi štetu na radu ili u vezi s radom, poslodavac je dužan radniku naknaditi štetu po općim propisima obveznog prava.

Prvostupanjski sud je u provedenom postupku utvrdio:

- da je tužitelj dana 22. ožujka 1999. doživio ozljedu na radu te da je za nastali

štetni događaj odgovoran tuženik u smislu odredbe članka 15. Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08., 75/09. i 143/12.),

- da je tužitelj otišao u invalidsku mirovinu kao posljedicu ozljeda koje je dobio prilikom nesreće na radu,
- da postoji osnova za tuženikovu odgovornost za predmetnu štetu koju trpi tužitelj time što je morao otići u invalidsku mirovinu, odnosno postoji obveza tuženika da tužitelju isplati utuženi iznos (izgublenu zaradu - jubilarna nagrada, regres i božićnica), koji bi prema redovnom tijeku ostvario da nije bilo štetnog događaja, s time da visina štete među strankama nije sporna.

Na temelju navedenih utvrđenja koja svoju osnovu imaju u sadržaju dokaza provedenih u postupku i koje dokaze je sud prvog stupnja ocijenio kako to nalaže odredba članka 8. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 89/14., 70/19., dalje: ZPP), pravilno je sud prvog stupnja primijenio materijalno pravo kada je prihvatio tužbeni zahtjev tužitelja.

Naime, kako je tužitelj umirovljen iz razloga koji su povezani s posljedicama ozljeđivanja na radu, a za koji štetni događaj je odgovoran tuženik, postoji pravna osnova za dosuđivanje zatraženog iznosa.

Protiv prvostupanjske presude žali se tuženik pobijajući je zbog žalbenog razloga iz odredbe članka 353. stavka 1., točka 3. ZPP, s prijedlogom da se predmetna presuda preinači shodno žalbenim navodima.

Suprotno žalbenim navodima, pitanje pasivne legitimacije sud prvog stupnja je ispravno ocijenio. Naime, odredba članka 129. stavak 10. ZR-a tiče se odgovornosti za ispunjenje novčane obveze nastale prema radniku kod novog poslodavca. Budući da se predmetnim tužbenim zahtjevom ne traži ispunjenje takve obaveze, pozivanje na tu odredbu ZR-a je neosnovano i bespredmetno.

Glede preostalih žalbenih navoda za navesti je kako nije moguće odricanje od prava kojeg još nema (koje nije nastalo).

Nadalje, pravilno je shvaćanje prvostupajnskog suda da se odredba članka 102. ZR-a odnosi na svu štetu nastalu na radu ili u vezi s radom, i sve dok takva šteta postoji odnosno traje, neovisno je li u međuvremenu prestao radni odnos, pri čemu je odlučeno da je šteta nastala na radu ili u vezi s radom.

S obzirom da ne postoje razlozi zbog kojih se prvostupajnska presuda pobija, kao ni oni na koje sud drugog stupnja pazi po službenoj dužnosti, trebalo je pozivom na odredbu članka 368. stavak 1. ZPP-a odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupajnsku presudu.

Županijski sud u Splitu, Gž R-1445/2021-3 od 3.1.2022.

3. Privremena mjera vraćanja radnika na rad kod izvanrednog otkaza ugovora o radu.

Iz obrazloženja:

U ovom predmetu tužiteljica je podnijela prijedlog za određivanje privremene mjere vraćanja na rad do okončanja sudskog spora, a tuženik je zatražio od suda da ga do okončanja spora oslobodi obveze vraćanja tužiteljice na rad i isplate naknade plaće.

Rješenjem suda prvog stupnja određena je privremena mjera te je tuženiku naloženo vratiti tužiteljicu na rad tako da joj povjeri poslove pošara za opću dostavu što ih je obavljala prije nego što joj je prestao radni odnos, tuženiku je propisana novčana kazna ako ne ispuni navedenu obvezu, tuženiku je naloženo za vrijeme radnog spora plaćati tužiteljici naknadu u mjesečnim iznosima plaće prema ugovoru o radu od dana prestanka radnog odnosa do pravomoćnosti presude u ovom radnom sporu te je odlučeno da privremena mjera ostaje na snazi do pravomoćnog okončanja ove parnice ili drugačije odluke suda ako se promijene okolnosti.

Protiv rješenja žalbu je podnio tuženik pozivajući se na sve žalbene razloge propisane odredbom čl. 353. st. 1. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13., 28/13., 89/14. i 70/19. – dalje: ZPP).

U žalbi ukazuje da mu sud nije omogućio raspravljati o činjenicama povezanim s prijedlogom osiguranja, već je bez raspravljanja donio odluku o prijedlogu. Ističe da je odluka donesena na temelju mišljenja radničkog vijeća koje se protivilo namjeravanoj odluci izvanrednog otkazivanja ugovora o radu iz paušalnih razloga. Ističe da su drugi radnici stizali obaviti posao na istom dostavnom području te da je ostao neisporučen ogroman broj pošiljaka, više od 500 zbog propusta tužiteljice te nepravodobnog i nemarnog obavljanja poslova. Tvrdi da je na takav način tužiteljica utjecala na redovito obavljanje poštanskog prometa što je smanjilo ugled tuženika te je zbog toga izgubio povjerenje u tužiteljicu, što predstavlja opravdani razlog za izvanredni otkaz ugovora o radu. Tvrdi da povratkom na rad postoji opravdana opasnost da će tužiteljica i dalje narušavati ugled tuženika te i dalje kršiti radnu disciplinu pri čemu tvrdi da se radi o radnici koja je pokretač većine destrukcija od strane pošara. Iako je tužiteljici već u dva navrata izdano upozorenje na povrede obveza iz radnog odnosa, a sada i otkaz ugovora o radu, jer su uz veliku količinu prekoračenja roka dostave običnih pošiljaka pronađene i preporuke na radnom stolu tužiteljice za koje je evidentirano uručenje i otrgnute povratnice krivotvorenog potpisa. Stoga smatra da je protivljenje radničkog vijeća otkazu neutemeljeno te da u ovome slučaju nisu ispunjene pretpostavke za donošenje privremene mjere iz čl. 344. Ovršnog zakona (N.N., br. 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17., 131/20.; dalje OZ).

Navodi da tužiteljica u prijedlogu nije naznačila vrijeme trajanja mjere u skladu s odredbom čl. 341. OZ-a pa da je takav prijedlog sud trebao odbaciti, a odluka suda o plaćanju naknade plaće prema ugovoru o radu od dana prestanka radnog odnosa nema podlogu u pozitivnim propisima. Tvrdi da razlozi navedeni u odluci o otkazu predstavljaju opravdane razloge za odbijanje privremenog vraćanja tužiteljice na rad, da je tužiteljica bila dužna učiniti vjerojatnim postojanje svoje tražbine, dakle da pobijana odluka nije dopuštena te da bi bez mjere tuženik spriječio i znatno otežao ostvarenje te tražbine, što u navedenom slučaju tužiteljica nije učinila. Također nije dokazala da je privremena mjera nužna za uzdržavanje nje i drugih osoba koje je po zakonu dužna

uzdržavati. Ističe da radno mjesto na kojemu je radila tužiteljica iziskuje povećanu odgovornost izvršitelja i zahtijeva povjerenje poslodavca prema izvršitelju. Navodi da je podnio prijedlog da ga sud privremeno, do okončanja sudskog spora oslobodi obveze vraćanja tužiteljice na rad i isplate naknade plaće, u skladu s odredbom čl. 150. st. 11. Zakona o radu (N.N., br. 93/14., 127/17. i 98/19. - dalje ZR), s obzirom na činjenicu da je protivljenje radničkog vijeća izvanrednom otkazu očito neutemeljeno.

Predlaže stoga ukinuti pobijano rješenje te vratiti predmet istom sudu na ponovan postupak uz prihvaćanje prijedloga za oslobođenjem obveze vraćanja tužiteljice na rad i isplate naknade plaće, uz nadoknadu troškova parničnog postupka.

Po mišljenju drugostupanjskog suda žalba je osnovana.

U donošenju pobijanog rješenja počinjena je bitna postupovna povreda iz čl. 354. st. 2., toč. 11. ZPP-a, na koji žalbeni razlog ukazuje tuženik u žalbi, jer su izostali razlozi o odlučnim činjenicama, a koje su bile osnova za donošenje odluke o privremenoj mjeri.

Sud prvog stupnja u razlozima pobijanog rješenja nije obrazložio zbog čega je tužiteljici izvanredno otkazan ugovor o radu, nije tu odluku ispitao u onoj mjeri u kojoj je to potrebno za odlučivanje o prijedlogu za donošenje privremene mjere, a da bi mogao nakon toga ocijeniti je li protivljenje radničkog vijeća izvanrednom otkazu bilo očito neutemeljeno ili nije.

Naime, iz odluke o izvanrednom otkazu ugovora o radu proizlazilo bi da se tužiteljici ne stav-

lja na teret samo zakašnjenje pri uručanju običnih pismovnih pošiljaka (u roku od tri dana od dana prijema), već joj je stavljeno na teret i da je kriptovtorila podatke o uručanju preporučених pošiljaka primateljima, s tim da je u odluci navedeno da je tužiteljica već dva puta bila pisano upozoravana zbog povreda obveza iz radnog odnosa, a koje tvrdnje su potkrijepljene odgovarajućim dokazima. U odluci se elaborira i sadržaj usmene obrane tužiteljice te sadržaj očitovanja radničkog vijeća, pri čemu se prigovora da očitovanje nije fokusirano na pitanja koja se odnose na konkretne povrede radnih obveza, nakon čega se opširno ocjenjuje sadržaj tih pismena. Treba dodati da je tuženik donio i odluku u povodu zahtjeva za zaštitu prava tužiteljice, u kojoj odluci se očitovao na svaku pojedinu točku zahtjeva pa tako i na prigovor o nepostojanju preduvjeta za uredno i pravovremeno obavljanje poslova.

Sud prvog stupnja propustio je ocijeniti sadržaj narečenih odluka i pismena u onoj mjeri u kojoj je to potrebno za donošenje odluke o prijedlogu za određivanje privremene mjere, s obzirom na činjenicu da tužiteljica zahtijeva vraćanje na rad, a tuženik zahtijeva da ga se privremeno, do okončanja spora oslobodi te obveze. Naime, ocjena sadržaja očitovanja (protivljenja) radničkog vijeća o otkazu mora biti obrazložena u kontekstu sadržaja odluke o izvanrednom otkazu, što je u ovom slučaju izostalo.

Zbog izloženog valjalo je žalbu tuženika uvažiti i rješenje prvog stupnja ukinuti primjenom odredbe čl. 380., toč. 3. ZPP-a.

Županijski sud u Rijeci, Gž R-271/2021 od 2.2.2022.

*Ivan Petrošević, dipl. iur.
Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb*